Ч. 87. Четвер 4 мая (21) цьвітня 1905 Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї непапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Димісия міністра зелізниць Віттека. — По з'їзді міністрів у Венециї. — Справа марокканьска. — Анґлия і Франция. — Новий указ царя о віротерпимости. — Події в Росиї і російско-японьска війна.

В часї наших Великодних сьвят настали важні події в сьвіті політичнім, котрі тут записуємо одну по другій. Давно предвиджувана димісия міністра зелїзниць д-ра Генриха Віттека стала ся фактом. Цїсар приймив єго димісию, а управу того-ж міністерства передав шефови секциї Людвикови Врбі. Міністер др. Віттек перейшов в стан супочинку і одержав від цїсаря признанє і щиру подяку за єго вірну службу. Заповіджений з'їзд міністрів ґр. Ґолуховского і Тіттонїґо у Венециї відбув ся минувшої суботи і став ся також тим, чого по нїм загально сподївано ся: порозумінєм у всїх важних справах, дотикаючих обі держави. Не будемо тут описувати формальної сторони сего з'їзду і тоастів виголошених на нїм, бо се річ звичайна, а занотуємо лиш то, що о нїм пишуть ґазети, котрі уважають ся за орґани дотичних правительств. Так пише віденьский „Fremdenblatt“:

На з'їздї у Венециї обговорено всї жизненні справи обох держав з обсягу заграничної полїтики. Головним предметом конференциї були справи балканьскі. Вислїдом виміни гадок що до них було стверджене, що нїколи ще не було в сїм напрямі такої повної згоди межи Італїєю а Австро-Угорщиною як тепер. Заперечено також чутку, мов би стан річий на Балканї в послїдних часах погіршив ся. Там єсть лиш хронїчне зло, на яке одиноким лїком єсть лиш справедливість і точнїйше як доси сповнюванє обовязку турецкої управи скарбу. До тої цїли стремлять якраз сполучені змаганя Австро-Угорщини і Італії на непохитній основі угод з 1899 і 1902 р. Порушено також справу зброєня на австрийско-італїяньскій граници, а то в тій цїли, щоби можна обмежити видатки виходячі звідси для Австро-Угорщини і Італії, а злишні в виду повного порозуміня.

Римска „Italia“ доказує також, що з'їзд у Венециї не був звичайним актом куртоазиї, але займав ся всїма важними в теперішну пору справами, а між ними також справою зброєня. В виду порозуміня обох правительств можуть стати ся непотрібними войскові заряджена ґенеральних штабів, котрі закаламутили би згоду обох держав. З'їзд у Венециї буде може мати і такі наслїдки, що маневри в Трентїно будуть залишені, а Італїя не буде потребувала робити знову надзвичайних видатків войскових.

Справа марокканьска все ще не стратила свого грізного характеру а то головно длятого, що Нїмеччина домагає ся в сїй справі такого стану, який був перед анґлїйско-францускою угодою, а то значить, щоби Франция не мала виключного права хоч би й в мирний спосіб верховодити в Марокку. В виду того не щезла можливість поважних конфлїктів а правительственні круги француску розважають тепер, чи Франция дала би собі раду, коли би прийшло ся виступити збройно. Показало ся, що мимо того всего, що доси зроблено для армії і маринарки, суть такі браки, котрі треба як найскорше заповнити. В тій цїли має бути збільшена француска воєнна фльота а потрібні на ту цїль гроші мають бути ухвалені ще сеї парляментарної сесиї. Важну опору дає Франциї в сїй справі союз з Анґлїєю, потверджєнєм котрого треба уважати новий з'їзд анґлїйского короля Едварда з президентом Любетом в Парижи. В недїлю по полудни зложив король Едвард візиту президентови Любетови в елїзейскій палатї і побув у него пів години а відтак ревізитував Любе короля. Пізнїйше приймав король француского міністра справ заграничних Делькассе, котрий був у

10)

Дещо про Марокко.

(За нїмецкими подорожниками З. Ґенте і дром Кампфмаєром — подав К. Вербин).

(Дальше).

Значінє шеріфів. — Марабути і иньші сьвятцї. — Релїґійні братства і тайні товариства в Марокку.

Треба зазначити, що як в Хінї так і в Марокку не все позістало незмінне. Маври пили давнїйше виключно лиш каву; аж під конець 17 столїтя взяли ся пити чай. Здає ся, що они научили ся то від анґлїйских купцїв, бо ще й доси уживають в Марокку виключно лиш індийский, зелений чай, званий тут „ацаі“. Вже сама ся назва показує єго походженє з полудневої Азиї, бо всї народи, що дістають чай з полудневої Хіни за посередництвом північних Хінцїв, Монґолів, Туркменів і Перзів, не называють єго „таі“ або „атаі“, лиш подібно як Росияни і Перзи, котрі кажуть „чай“ відповідно до північно-хіньскої вимови. Через два столїтя увійшов чай в Марокку так загально в звичай, що став ся народним напитком, без котрого Маври не можуть обійти ся. Кава, народний напиток Арабів, єсть в Марокку дуже дорога і єї уживають ще лиш високі достойники і дуже богаті люди. Спосіб, який тут прилагоджують чай, єсть одинокий в своїм роді і поза Мароккон нїгде непрактикований: до великого чайника дають повно цукру, сиплють споро чаю і лишають, щоби натягав, а відтак додають ще жменю пахучої мятки. Напиток той тратить вже правдивий смак чаю, але мимо то єсть дуже приятний і здоровий, так, що навіть і чужинцї борзо до него привикають. Тут такий звичай, що кождий гість мусить випити три чарки чаю а господар дому так само і з кождим новим гостем, що прийде до него.

Підчас приготовлюваня кави мав я досить часу роздивити ся докладнїйше по комнатї. Найважнїйшою єї окрасою був фортепян, на котрім очевидно нїхто не тарабанив і не дразнив нервів правовірних магометан. То ще Рольфс пригравав на нїм грубому Муляї Абдес Слам а пізнїйше може заглядали до него сини Анґлїйки „княгинї Васану“. Тепер стояло на нїм кілька столових годинників француского походженя і видко зжили ся вже були зовсїм добре зі звичаями в краю, бо кождий з них показував иньший час. Перед фортепяном, там, де повинно стояти крісельце або круглий табуретик, стояв цїлий ряд мосяжних посудин, призначених в иньших краях до практичного ужитку і званих від того — сплювачками; тут служили они за окрасу.

Сам шеріф розмавляв тимчасом дуже живо з моїм товмачем і видко розпитував насамперед про мене, заким зі мною самим завів розмову. Тота єго жива розмова, єго дзвінкий голос та скорі рухи єго голови і блискучі чорні очи, що заєдно бігали єму в голові, коли він говорив, здивували мене не мало. То не була анї тота нелїтна дитина, про котру менї розповідали; анї не той засуджений на знидїнє потомок роду, котрий вже звів ся. Муляї Алї бін Мугаммед бін Абдес Слам еш шеріф був то повної сили молодий мужчина, хорошого росту і правильних черт лиця, котрого краска так була ясна, що не видко було по нїй анї слїду мурииьскої крови. Я числив єму яких 25 лїт, але менї сказали опісля, що він значно молодший, хоч вже женатий і батько дїтем. Підчас нашої розмови вбігла навіть була до комнати хорошенька, може чотиролїтна дівчинка в рожевій шовковій суконьцї і спитала несьміло, чи може сказати татови добра ніч. Шеріф поцїлував єї сердечно а она глянувши не без страху на чужинця вибігла чим скорше з комнати.

По довгій церемониї повитаня засипав мене Муляї Алї зараз своїми питанями, а відтак слухав уважно, що я розповідав єму з мого досьвіду в иньших ісламских краях. Я знов скористав з тої нагоди і старав ся єго переконати, що нинї ніякий край в сьвітї не може замкнути ся сам в собі. То відносить ся також і до ісламу. Всї магометаньскі володїтелї, що доси уперто замикали свої держави, будуть мусїли піддати ся науковим і технїчним здобуткам білої раси. Єгипет, Туреччина, Хіва, Бохара, Афґанїстан і Індия, а передовсїм найблизше положена цїла північна Африка суть найлїпшим доказом того. Навіть до сьвятої землї, до Геджасу ідуть нинї зелїзницї, а він сам буде ще колись відбувати сьвяту подорож до Мекки і Медїни у вигіднім поїздї зелїзничім, як колись єго дїдо на великий страх всїх правовірних їздив на християньскім пароходї

него через 20 мінут. Сій гостині француского міністра у короля приписують велике значінє політичне.

Сподіваний перед великодними сьвятами якийсь важний указ царский появив ся. Єсть то указ о віротерпимости, котрий, треба признати, зазначив хоч би поки що лиш на папери великий поступ в Росиї в дусї свободи. Указ сей приносить в першій лінії великі пільги римо-католикам, головно Полякам, а відтак і розкольникам або т. зв. старовірам Росиянам. Він постановляє: Перехід з православія на иньше християньске віроісповіданє не потягає за собою переслїдуваня анї злих наслїдків під взглядом особистих або горожаньских прав, при чім повнолїтні особи, що переходять на иньшу віру, будуть уважати ся за приналежні до того віроісповіданя, на котре перейшли. Коли би один із супругів перейшов на иньше віроісповіданє, малолїтні дїти остають ся при давній вірі. Коли би обоє супруги перейшли на иньшу віру, то дїти до 14 лїт приймають віроісповіданє родичів, а старші дїти остають при давній вірі. Христянам всякого віроісповіданя вільно принятих за своїх неохрещених знайдів і дїти незвістного походженя хрестити після власного віроісповіданя. (Ся постанова ослабляє дуже значно дотеперішне значінє православія і длятого треба єї уважати за важний і рішучий початок великих змін в Росиї). Розкольники мають бути подїлені на три ґрупи: на старовірів, котрі не признають основних доґматів православної церкви і відправляють богослуженє після своїх власних книг, на сектярів і тих, що признають ся до наук, котрі підпадають судовим карам. Старовірам і сектярам вільно мати движиме і недвижиме майно, будувати доми молитви і монастирі та основувати школи. Примусове замиканє римо-католицких монастирів в польскім королївстві зносить ся, скоро нові постанови війдуть в житє. Наука релїґії всіх инновірців відбуває ся у всїх заведенях наукових в рідній мові. Лямаітів не вільно від тепер називати в урядових актах поганами.

Великодні сьвята і день 1 мая минули в Росиї досить спокійно. О скілько доси звістно, прийшло лиш у Варшаві і Лодзї до проливу крови. У Варшаві стріляло войско до робітників. На площи Вітковского забрали вози санїтарні 31 убитих і 15 ранених, а крім того полїция усунула 60 убитих і ранених. На ул. Єрусалимскій погибло 25 робітників і тількож було ранених. В понедїлок вечером около 10-ої години кинув хтось бомбу на патролюючих козаків і згинуло на місци трох козаків і один полїциян, а дві панї, що случайно переходили коло двірця віденьско-варшавскої зелїзницї, покалїчені тяжко. Козаки і піхота дали тодї кілька сальв і убили або поранили богато людий. В Лодзї прийшло було в понедїлок також до бійки з войском і кілька осіб зранено, з котрих дві померли.

Про фльоту адмірала Рожественского наспіли досить важні, але поки що ще не потверджені вісти. Доносять іменно, що ескадра балтийска сполучила ся коло острова Гайнан з третою ескадрою росийскою і що адмірал Рожественский поплив до Филипіньских островів, щоби там сполучити ся з кораблями, які приплили туди з Владивостока під командою адмірала Скридлова. Ся послідна вість трохи неімовірна, бо ледви чи Японцї перепустили би кораблї з Владивостока, котрий бльокують.

Новинки.

Львів, дня 3-го мая 1905.

— **Є. Вел. Цїсар** уділив з власних фондів 200 К запомоги на будову церкви в Брусні старім. чесанівского повіта.

— **Преосьв. епископ** др. Григорий Хомишин виїхав на візитацию епархії і поверне до Станиславова в перших днях липня.

— **З львівского унїверситету.** Надзвичайним професором археольоґії іменований дотеперішний доцент др. Кароль Гадачек.

— **Спадковий податок.** Міністерство скарбу виготовляє проект нового закона о спадковім податку. Доси плачено т. зв. „належитости спадкові“, а проектований закон заводить спадковий податок постепенний. Було і доси степеноване спадкової належитости, але оно відносило ся не до величини спадщини, але степеня до спорідненя спадкоємців до записуючого. Належитість виносила від 1 до 4%. Новий проект вводить степеноване рівнобіжне з величиною спадщини, так, що найменші спадщини були би зовсїм вільні від податку, а найвисший податок виносив би 8%. Новостию в новім законї єсть можність обняти спадщину перед заплатою податку.

— **З Ярослава** пишуть: Дня 6 мая с. р. о годинї 1-ій в полудне доверишть Преосьв. епископ Константин Чехович посьвяченя нового дому бурси ім. сьв. Онуфрія в Ярославі. Того самого дня о годинї 8-ій вечером відбуде ся в сали „Сокола“ на дохід тої бурси концерт.

— **Дирекция „Товариства для розвою рускої штуки“** у Львові подає до відомости, що на основі рішеня загальних зборів з дня 25 марта с. р. вже отворено при товаристві робітню різьбарско-позолотарску. Щоби відповісти вимогам всїх замовляючих, покликала дирекция на управителя тої робітнї одного з найздібнійших наших артистів, перебуваючого до тепер на студиях за границею. Звертаючи увагу на ту одиноку руску артистичну робітню, поручаємо єї передовсїм Всч. Духовеньству і Хвальним церковним комітетам при вну-

---

на „гадж“ (богоміле). Я розповів єму, як я в найбільшій на сьвітї мошеї, Джамія Масджід в Дельгі міг не лиш в серединї без перешкоди ходити (розуміє ся, що лиш в панчохах), але навіть і на кришу та мінарети лїзти, та як в королївстві Ауд Саїд Ахмед Хан з Алїґару, також потомок пророка, всю свою роботу всї свої гроші уживає лиш на то, щоби межи магометанами ширити просьвіту і поступ в европейскім дусї.

Коли я згадав про Саїда, як то на Всходї називають потомків Могаммеда, підчас коли в Марокку сей титул — у зіпсованій тутешній вимові „сід“ — надають кождому погоничеви від мулів, перебив менї Муляї Алї знову і став дуже зацікавлений розпитувати, яке становище займають шеріфи в тих всхідних ісламских краях. Аж тепер показало ся, що він знав дуже добре історию свого роду. Він умів розповісти неодно про пануючі роди в Арабії, про султанів Оману та про їх звязь з Занзибаром, про могучого Нїсама з Гайдерабаду — словом, він уважав всїх тих шеріфів, що панують в далеких краях і серед инших народів за належачих більше менше до єго роду і достойних длятого, щоби він щось про них знав. Тут насунулась менї ще инша гадка про ту внутрішну звязь, яка тягне ся через цїлий іслам і сполучає єго против всїх чужих впливів, о тім таінственнім дїланю тих магометаньских сект і союзів, про котрі ми так мало знаємо, а котрі так велику грають ролю і в таких переходових краях як Марокко можуть мати навіть нечувано велике значінє.

Була то для мене дуже важна і поучаюча хвиля, яку я тут пережив на мягких коврах в комнатї сауії у Васанї. Водограй на першім поверсї шумів і плескотів межи цвитучими каллями, півколесом сидїли на земли мовчаливо білоубрані сивобороді старцї і нїхто з них анї не рушив ся а молодий мужчина, котрого становище і особа лиш дуже мало знані у нас, чоловік, що має силу, котра може дати ся почути далеко поза єго рідне місто, ба й поза цїлий єго край, розвивав передомною гадки великого і широкого історичного погляду.

Декотрі з новійших писателїв приписують шеріфам з Васану лиш дуже мале, зовсїм невинне значінє; они представляють їх яко монахів, котрих вплив і значінє давнійше нерозважно перецїнювано. Так говорять лиш ті, що не були нїколи в Марокку і описують єго хиба лиш після оповіданя других, як примір. ром француский писатель Мулїєрас, що написав книгу 1487 сторін грубу після оповіданя одного Берберця, що жебраючи волочив ся через 22 роки яко марокканьский сьвятий чоловік по цїлім краю. Але оба подорожні, що найбільше причинили ся до дійстного знаня краю, Французи Фоколь і Сеґонзак, кажуть зовсїм инакше. Они оба потверджують, що васаньскі шеріфи займають яко найвисші достойники магометаньскої віри найперше становище. Та й не лиш яко релїґійні достойники. Ще в 1880 р. зворохобив ся був против Махсена (марокканьского правительства) цїлий край довкола Васану а Муляї ель Гассан, котрий через цїлих 21 лїт свого пановання не мав анї одного року спокою, уважав ворохобню в шеріфскім окрузї за найтяжший удар для себе. Пізнійше знову, коли Французам внаслїдок своїх поражок у війнї з Нїмцями, грозила утрата Альжериї, коли настали були великі ворохобнї Арабів і Берберів під проводом Баш-аґа Мокрані і Бу Амана, то хоч і як велика хоробрість ґенералів Сосієра та Неґрієра не була би вдїяла нїчого, як би не могуче слово великого шеріфа у Васанї. Так само було й в роках 1899 і 1900 при занятю оаз Ін Сала та Іґлї, коли то грозячу ворохобню не був би спинив анї нїякий султан марокканьский анї нїякий султан марокканьский анї нїякий француский ґенерал-ґубернатор в Альжериї, як би не промовив був в користь Франциї великий шеріф у Васанї.

Як велике значінє мають взагалї релїґійні товариства або брацтва в магометаньских краях, се звістно загально. Коли н. пр. голова релїґійного братства Сенусі, що має свою резиденцию в оазї Фареджа, пустить клич: пановане Французів в Альжериї і Тунісї нам не до вподоби! То се могуче слово понесесь по цїлій північній Африцї з такою скоростию, котру лиш той може зрозуміти, що видїв то на власні очи на великих войскових гостинцях і в каранвансараях, як скоро надходять там вісти зі всїх сторін сьвіта і як они ніби вітрами несуть ся дальше. Велике братство або „громада шукаючих“ основана Шех Ахмедом ес Сенусї у Васанї має так далеко сягаючі звязи, може на всїх войскових гостинцях в північній Африцї, особливо же підчас довгої подорожи тисячів путників зі всїх сторін магометаньских країв так далеко ширити свій вплив через своїх посланників, як в наших краях хиба лиш така сила, як часописи.

Тоті братства устроюють иноді таки формальні воєнні походи звані „ґасія“ (від того пішло уживане иноді в Европі чуже слово „рацція“), на котрих проповідують і збирають всїлякі датки. А бідний але дуже забобонний нарід тягне ся з послїдного і дає щедро. Фоколь розповідає, що великому сьвятому Сіді бін Даудови, котрому в сторонах Тадлї віддають велику честь задля єго походженя від каліфа Омара, привозили в торгові днї по двіста, ба навіть по чотириста верблюдів набору всїлякого збіжа а крім того ще й инші дарунки та готові гроші. А то бувало нераз день в день, тиждень за тиждем. А Сеґонзак відбував знов свою подорож в дружинї васаньского шеріфа, котрий їздив по краю з 12 шатрами, 30 людьми і 30 кіньми та мулами і живив ся коштом громад, котрим за то давав свою „бараку“.

Не треба бути великим знатоком маврийского ісламу, щоби зрозуміти, що в такім краю як Марокко і серед такого населеня як марокканьске, що творить мішанину Арабів, Берберів і Муринів та придержуєсь старопоганьскої віри і жиє в дитинячій забобонности, тота сила нїколи зовсїм не щезне, доки край і нарід позістануть хоч би лиш трохи такі самі як доси.

трішних украшенях церков. Замовленя приймає виключно лиш дирекция товариства у Львові, Ринок ч. 34.

— **Войскові музики** будуть грати в місяци маю в слїдуючих місцях: Дня 4-го перед палатою Намістництва, дня 9-го перед палатою войскових інвалїдів, дня 11-го в міскім огородї, дня 16-го перед войсковою командою, дня 18-го перед палатою Намістництва, дня 23-го в міскім огородї, дня 25-го в стрийскім парку, дня 30-го на Високім замку. Концерти будуть розпочинати ся о годині $5^1/_2$ по полудни.

— **Огнї.** З Равщини доносять: Дня 26 с. м. знищив пожар в селї Махнові, равского повіта, 15 загород господарских, з тих згоріло хат 5 до нащадку, а у инших господарів згоріли лише стодоли і стайні зі всім добутком, який там містив ся. Огонь повстав в хлївци коло хати в той спосіб: Господиня винесла недопалений попіл з торфу, в якім був ще огонь. Огонь той розпалив ся між соломою і звідти заняла ся хата, а позаяк сухо було, а ще й вітер повіяв, то сейчас займили ся сусїдні загороди. Заки наспіла поміч, вже все було в огни. До гашеня приїхали 4 сикавки. Шкоду обчислюють до 40.000 К, а була она в більшій части обезпечена в „Днїстрі“.

† **Померли:** Мария Зарицка, вдова по пароху в Романові, бобрецкого деканата, 27-го цьвітня в Стрию, в 71-ім роцї житя; — Франц Коляпковский, старший податковий інспектор на пенсиї, дня 27 цьвітня, в Бучачи, в 44-ім роцї житя; — Іван Бубен, ученик V-ої кляси рускої гімназиї у Львові, дня 28 цьвітня, в 16-ім роцї житя.

Телєґрами.

Відень 3 мая. Вчера вечером приїхав тут король саский Фридрих Август; на двірци повитав єго Цісар.

Відень 3 мая. З Мерану доносять, що там помер директор союза банків (Bankverein) Маврикій Бавер.

Калїш 3 мая. (Пет. Аґ. тел.) Ґубернатор видав відозву, в котрій виступає против пересадних вістий о подїях з дня 1 мая і напоминає жителїв, щоби держали ся спокійно і не дали причин до нових жертв.

Варшава 3 мая. (Бюра Райтера). З причини понедїлкових подій (гл. „Вісти полїтичні“) видала социяльно-демократична партия в королївстві польскім відозву взиваючу до безпроволочного загального страйку.

Венеция 3 мая. Вчера вечером приїхав тут цїсар Вільгельм на корабли „Гогенцоллерн“.

Танґер 3 мая. Тутешний посол нїмецкий виїхав з цїлим своїм штабом до Фесу.

Петербург 3 мая. (Пет. Аґ. тел.) Депутация старовірів з Москви і Петербурга була вчера на авдиенциї у царя в Царскім селї і зложила єму сьвяточні желаня.

Льондон 3 мая. До „Morning Post“ доносять з Вашінґтону, що анґлїйске правительство одержало таку саму ноту з Хіни як і Сполучені Держави. В тій нотї вказує на конечність строгої неутральности зі сторони Хіни. Правительство хіньске не позволить російским кораблям, що стоять в портї в Шанґаю, виїхати на широке море, анї ужити хіньскої териториї за підставу воєнних операций. В дипльоматичних кругах думають, що єсть причина припускати, що росийскі кораблї в Шанґаю втечуть, скоро Хінцї силою тому не перешкодять.

Константинополь 3 мая. Держави европейскі інтересовані на Креті, порадили князеви Юриєви, щоби він порозумів ся з ворохобниками в Теріссо. Всї дотеперішні заходи князя Юрия позістали без успіху. Так само не дало ся наклонити палату послів, щоби взяла ся до роботи.

Константинополь 3 мая. В місцевости Белкамен на полудни від Фльоріни в монастирскім вілаєтї заскочило турецке войско велику грецку дружину. Трох людий погибло, 5 єсть ранених, а 47 дістало ся до неволї, між тими 2 офіцири в грецких уніформах.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць** оповіщує „Gazeta Lwowska“ з дня 1 мая с. р. оповіщує розписанє лїцитацийної продажи старих материялів в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. — Оферти належить вносити найдальше до 12. години в полудне дня 15-го мая с. р. до висше згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. — Услівя продажи подані в „Gazet-ї Lwowsk-ій“, а можна їх одержати також в бюрі для справ варстатових підписаної ц. к. Дирекциї.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 2 мая. Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·60 до 8·75; жито 6·25 до 6·50; овес 7·30 до 7·50; ячмінь пашний 6·75 до 7·25; ячмінь броварний 7·30 до 7·75; ріпак 11·50 до 11·75; льнянка —·— до —·— горох до вареня 7·75 до 10·—; вика 11·50 до 12·50; бобик 7·50 до 8·—; гречка 8·75 до 9·50; кукурудза нова 8·50 до 8·75; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 60·— до 75·—; конюшина біла 45·— до 65·—; конюшина шведска 65·— до 80·—; тимотка 25·— до 32·—.

А що позістануть ще дуже а дуже довго однакові, о тім нема й сумніву, навіть і тогди, хоч би в краю шеріфів побудовано зелїзниці і заведено школи, ті найсильнїйші подвижники свободи і просьвіти. Маврийский іслам не щезне, все одно, чи край стане під верховодством французкої републики, чи буде животїти під управою султана, такої ляльки як бей Тунісу. Нїяка инша віра, з виїмкою хиба жидівскої в позаевропейских краях, не ставила такого опору всїм нападам як магометаньска і нїчо не держить ся так кріпко душі народу, як забобонність і казки з молодечих лїт.

Доки іслам тут на найдальшім заходї буде держати ся віри в живих сьвятих і їх чудеса, доки буде творити собі живих божків, доти буде й панувати. А нїчо лекшого як стати тут кождому чоловікови „марабутом“, сьвятим самому з себе; треба лиш, щоби він умів накинути ся темній товпі за божка, все одно, чи би то єму від надмірного куреня гашішу перевернуло ся в голові і він справдї гадав, що став чудотворцем, чи удавав би умисно сьвятого, щоби з повною сьвідомостию туманив людий і жив їх коштом. В однім і другім случаю не треба богато, щоби темний нарід вірив в такого марабута і віддавав єму божу честь. Якийсь недужий що шукає помочи у другого, подужає случайно сам від себе, але він вже уважає то за чудо і називає того, що нїби то єму поміг, за сьвятого, за марабута. Просте обманьство, але зручно виконане, робить обманця сьвятим. Був навіть такий случай, що якийсь християнин, що зайшов до марокканьского села став сьвятим, бо того року в тім селї, дахтилеві пальми були дуже зародили, чого вже від кількох лїт не бувало.

Коли хочете знати, як виглядає „марабут“, той марокканьский сьвятий, то подумайте собі крайно нехарного чоловіка, котрий ходить в брудних лахманах, а иноді буває таки зовсім голий. На єго тїлї наросла груба кора бруду, котрої він навіть не важить ся облупувати на собі. Він запускає довгу бороду і довге волосє, котрі нїколи не розчісує і лиш тодї розгортає трохи брудними пальцями, коли звістні зьвірятка, від котрих єму цїла голова аж кишить, зачнуть занадто докучати. Такий чоловік, з костуром в руцї подобає на якогось страшного розбишаку, а Европеєць може хиба лиш по тім здогадати ся, що то якийсь сьвятий, що він держить в другій руцї довжезний рожанець з грубих пацьорок. Такий марабут заступає переходячим дорогу, просячим голосом обіцює помолити ся до Аллаха і наставляє руку, щоби єму щось за то дали. Нїхто не має відваги єму спротивити ся. Хто не може нїчого дати, старає ся єго обминути; инший дає, бо боїть ся. Не дати нїчого то небезпечно, бо сьвятий міг би подивити ся недобрими очима, а тодї нещастє готове; або він готов би — що ще гірше — заклясти на весь голос, так, що сотки людий на торговици могли би то зачути. Від такого проклону і єго злих наслїдків треба забезпечити ся, отже таки найлїпше дати щось сьвятому і позискати єго ласку. Марокканцї кладуть тодї якийсь гріш на горішну часть руки і наставляють єго марабутови, щоби він єго собі взяв.

Таких марабутів має кожде село, а в містах сидять они на земли на торговици або де на розї якої улицї і відбирають свою данину. Неодин з тих сьвятих дійшов вже до великої слави і впливу на султана і на нарід, бо треба знати, що кождий з них готов уважати ся за нового пророка, котрого прихід заповів перший пророк Могаммед. В коранї (магометаньскім сьвятім письмі) сказано іменно, що прийде ще послїдний пророк, а той наверне всїх невірних до правдивої віри. Отже того послїдного пророка ожидають всї магомедани так само як жиди свого месию і длятого кождий марабут готов уважати себе за того послїдного, а провірні не знаючи, чи котрий з них не той заповіджений, віддають честь, та й гроші, кождому, котрий лиш уміє їх добре затуманити.

(Дальше буде).

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).